

Kirje

28.1.2026

VN/26633/2024

VN/26633/2024-PLM-73

JAKELU

Puolustusministeriön lausunto

Oikeusministeriö on pyytänyt puolustusministeriön lausuntoa viitteen asiassa. Puolustusministeriö on osallistunut työryhmän työskentelyyn. Lisäksi Puolustusvoimia on kuultua asian valmistelun yhteydessä.

Puolustusministeriö katsoo, että viranomaisilla on oltava riittävät keinot toteuttaa lakisääteisiä tehtäviään alati muuttuvassa toimintaympäristössä. Puolustusministeriö pitää perustuslain esitettyä muutosta etenkin tiedustelun osalta selkeänä, mutta rikostiedustelun osalta esitys vaatii jatkovalmistelua.

Rikostiedustelun osalta etenkin esityksen perusteluja järjestäytyneen rikollisuuden osalta voidaan pitää hyvinä ja selkeinä. Muiden perusteluissa käytettyjen ilmiöiden osalta jää osittain epäselväksi se, milloin kyse on yksilön tai yhteiskunnan kannalta vakavan rikollisuuden vakavasta uhkasta ja milloin tavallinen rikollisuus muuttuu tällaiseksi. Perusteluissa esitetyt esimerkit eivät täysin myöskään avaa sitä, miten vakavan rikollisuuden vakava uhka rajautuisi esimerkiksi henkilötasolla.

Puolustusministeriö pitää tärkeänä, että hallituksen esityksessä tuotaisiin vielä tarkemmin esiin tiedusteluviranomaisten ja rikostiedusteluviranomaisen välisiä rajapintoja. Tätä voitaisiin tuoda esiin esimerkiksi kriittiseen infrastruktuuriin kohdistuvaa rikollisuutta koskevan esimerkin kohdalla. Kyseisen esimerkin osalta voidaan lisäksi todeta, että esimerkki liittyy vahvasti järjestäytyneeseen rikollisuuteen ja muilta osin rikollisuuden osalta rajautuminen jää epäselväksi.

Luonnoksessa viitataan hybriditoimintaan. Perusteluissa olevista esimerkeistä saattaa saada kuvan, että rikostiedustelua kohdennettaisiin hybriditoimijaan, eli käytännössä valtiolliseen toimijaan. Puolustusministeriö kiinnittää huomiota, että niin sotilas- kuin siviilitiedustelutoiminta kohdistuu nimenomaisesti valtiolliseen toimijaan (hybriditoimijaan). Asia erikseen on se, jos valtiollinen toimija esimerkiksi maksaa järjestäytyneelle rikollisryhmälle tietyn rikoksen toteuttamisesta. Tässä vaiheessa, kun tiedusteluviranomaisille käy selväksi, että valtiollinen toimija tällaista suunnittelee, ohjataan asia rikostorjuntaan rikoksen suorittajan osalta. Puolustusministeriön näkemyksen mukaan tätä eroa olisi syytä terävöittää jatkovalmistelussa.

Lopuksi puolustusministeriö kiinnittää huomiota, että luonnoksessa ei oteta kantaa siihen, mitkä viranomaiset voivat suorittaa rikostiedustelua. Viimekertaisessa perustuslain 10 §:n muutoksen perusteluissa otettiin varsin yksityiskohtaisesti kantaa siihen, mitkä tahot voivat olla tiedusteluviranomaisia Suomessa, ja tästä on pidetty kiinni. Toimivallan osoittamisen tietyille viranomaisille voidaan osaltaan katsoa ehkäisevän viranomaisten valtakeskittymiä, minkä osaltaan voidaan katsoa ehkäisevän viranomaisten mielivaltaa.

Postiosoite
Postadress
Postal Address
Puolustusministeriö

Käyntiosoite
Besöksadress
Office

Puhelin
Telefon
Telephone

Faksi
Fax
Fax

s-posti, internet
e-post, internet
e-mail, internet

PL 31
00131 Helsinki

Eteläinen Makasiinikatu 8 0295 16001
Helsinki +358 295 16001

kirjaamo.plm@gov.fi
www.defmin.fi

Kansliapäällikkö

Esa Pulkkinen

Vanhempi hallitussihteeri

Kosti Honkanen

Liitteet

Jakelu

Oikeusministeriö

Tiedoksi

Osastopäällikkö Teemu Penttilä
Lainsäädäntöjohtaja Hanna Nyholm

Pääesikunta

VN/26633/2024-PLM-73

Seuraavat henkilöt ovat allekirjoittaneet tämän asiakirjan sähköisesti /

Följande personer har undertecknat denna handling elektroniskt /

This document has been signed electronically by the following persons: